

CAPITOLUL 1

Octombrie 1968

Ovidiu Dumbravă privește prin fereastră frumoasele culori ale toamnei, care își vede de ale ei, îmbrăcând copacii în roșul și auriul frunzelor. Nu ia seama deloc la ale oamenilor.

De două săptămâni se află aici, în biroul său din clădirea MAI, de pe Calea Victoriei, la noul său post. Este tânăr ofițer de securitate. Ghinionul unora, norocul altora! Cu nici două luni în urmă, în noaptea de 20 spre 21 august, rușii intraseră în Cehoslovacia, însoțiți de aliații lor din RD Germană, Polonia, Bulgaria și Ungaria. România refuzase să facă parte din coaliția care înăbușea Primăvara de la Praga. Ba, mai mult, noul secretar general al partidului adunase mulțimea în Piața Palatului și condamnasе vehement invazia. Toate unitățile Armatei și Securității fuseseră puse în stare de alertă. Aici intervenise norocul lui Ovidiu. Elev al școlii de ofițeri de securitate, o terminase cu excepțional, împreună cu întreaga sa promoție. În 23 August, de ziua națională, defilaseră prin fața conducerii de partid și de stat.

De două săptămâni era sublocotenent în cadrul Direcției Cercetări Penale a Centralei Consiliului Securității Statului din București. De două săptămâni se familiariza cu procedeele și dosarele. Încet-încet, intra în pâine, ca un ucenic. Nimeni nu prea avea timp de el. Oamenii erau crispați. Umblau zvonuri despre trupe rusești ce mișună pe la hotar, ca urmare a discursului secretarului general al partidului. Ovidiu văzuse pistoale

mitralieră aduse mai aproape de birouri, în rasteluri. Văzuse saci cu nisip în curțile interioare.

Ca să-i dea de lucru sau ca să scape de el, șeful său, maiorul Căndea, îi plasase, în studiu, un dosar nerezolvat.

– Uită-te la el. Poate observi ceva sau ai vreo idee. Poate ofițerii nu au cercetat îndeajuns sau nu au identificat toate pistele, a zis maiorul.

Nici el nu credea ce spunea. Trebuia doar să scape de acest stagiatar, de care nu avea timp în aceste zile.

Ovidiu răsfoia de două zile dosarul. Nu-i venea să creadă că mai există așa ceva. Era dosarul unui partizan anticomunist, unul care nu fusese capturat nici până azi. Securitatea distrusese toate grupurile de rezistență din munți, de pe dealuri și câmpii. Distrusese chiar unele care nu existaseră niciodată. Iar acest individ încă mai era liber și azi, la aproape 11 ani de când, în 1957, grupul lui căzuse într-o ambuscadă a securiștilor.

Ovidiu crescuse la orfelinat. Nu avea nicio amintire cu părinții lui. Orice încercare de a afla ceva despre ei se oprise la precizarea de dosar: părinți decedați. Ce? Cum? Când? Iată niște întrebări care îl bântuiau de pe la cinci ani. La orfelinat fusese un copil ascultător și inteligent. Odată cu vârsta, realizase singur că inteligența sa îi putea aduce și probleme. De atunci începuse să o folosească cu măsură. La școala de securitate îl aduseseră două motive: inteligența peste medie și, mai ales, politica noului șef al partidului, care-i succedase lui Dej. Acesta și-a dat seama că activiștii de partid ai anilor '50, brutali, inculți și incompetenți, nu puteau înlocui specialiștii. Nici în industrie, nici în agricultură, nici în cercetare, nici în armată și nici în Direcția Generală a Securității Poporului, devenită mai nou Consiliul Securității Statului. Eliberare masiv deținuții politici și începuse să angajeze în sistem oameni pregătiți, indiferent de originea lor socială.

Așa se face că, la terminarea liceului, Ovidiu fusese trimis la școala de ofițeri de securitate. În adâncul sufletului, spera ca asta să îl ajute să rezolve marea sa enigmă. Nu se poate ca băieții ăștia de la Secu să nu știe cine i-au fost părinții. Se modificase ceva în societatea comunistă, odată cu instalarea noului șef comunist. Pe pereții școlii de securitate, nimicirea dușmanului de clasă se transformase în apărarea cuceririlor revoluționare și alte lozinci la fel. Deși crescut într-un orfelinat comunist, inteligența sa îl ajutase să combată binișor spălarea creierelor copiilor, practică la scară largă de regimul roșu. I se spusese că dincolo se afla o altă lume, cea a imperialiștilor, unde muncitorii și țărani sunt exploatați de capitaliști verzoși. Nu știa nimic despre asta, dar tocmai pentru că se bătea atâta monedă, lui Ovidiu nu prea îi mirosea a adevăr. La cursurile de radiolocație de la școala de securitate, ascultase de câteva ori Radio Europa Liberă. Instructorul le vorbise despre minciunile cu care acest post de radio al CIA intoxica mințile oamenilor muncii din România socialistă, dar, și de data asta, inteligența proprie îl oprise să creadă totul pe cuvânt...

Începu să răsfoiască dosarul lui Andrei Rogozanu, partizanul dispărut. Nu era nici pe departe subțire. Dacă la începutul urmăririi omul se bucura de toată ura și dușmănia securiștilor, pentru simplul fapt că, din cauza lui, luau șuturi în fund, acum, după atâția ani, urmăritorii vorbeau despre Rogozanu cu o oarecare admirație.

Grupul său acționase în munții Făgăraș și, în perioada 1949-1957, făcuse multe zile negre autorităților comuniste. Scăpase din multe capcane în toți acești ani. Securitatea pierduse mulți ani până când grupul putuse fi destructurat, în 1957. Atunci se spune că Rogozanu și oamenii lui căzuseră într-o ambuscadă, în pădure, și aproape toți fuseseră masacrați de focul trupelor de securitate. Totuși, Andrei scăpase.

Ovidiu citea declarații ale celor care participaseră la acțiunea de lichidare. Deși mai toți ofițerii și soldații declaraseră că încercuirea fusese ermetică, niciunul nu oferise niciun indiciu despre modul cum Rogozanu scăpase din încercuire. Nimeni nu se lansase în urmărirea lui imediată. Își dăduseră seama că lipsește doar atunci când nu îl găsiră printre cadavre. De fapt, nu exista niciun indiciu al faptului că Rogozanu fusese acolo. Toți securiștii de atunci vorbeau doar despre exactitatea informațiilor care indicau prezența întregului grup de partizani în încercuire. Dar nu găsisese nici măcar o declarație în care unul dintre participanți să îl recunoască, printre partizani, pe șeful acestora, cineva care să-l fi văzut, clar, acolo, în ambuscadă. Toate cercetările ulterioare plecaseră de la încercuirea de a identifica modalitatea prin care Rogozanu reușise să se strecoare din încercuirea, de altfel, impenetrabilă.

Ovidiu studia harta tactică a operațiunii. Pe baza unor informații a căror sursă nu era deconspirată, grupul a fost localizat într-o pădure, la poalele versantului nordic al Făgărașilor. Până la startul acțiunii de lichidare, securiștii formaseră mai multe cercuri în jurul grupului. Apoi, au început să le strângă, ușor-ușor. Teoretic, nici pasărea nu putea scăpa. Practic... După terminarea operațiunii și lichidarea grupului, au constatat că Rogozanu lipsește și au trecut la căutarea unor eventuale urme de fugar care părăsise zona. Nimic!

Ovidiu scoase o foaie de hârtie și scrise câteva observații:

1. Deși toate informațiile spuneau că întregul grup se afla acolo, nimeni nu îl văzuse, în fapt, pe Rogozanu.
2. Rogozanu nu se regăsise printre cei lichidați și nu exista niciun indiciu că ar fi fugit cineva din încercuire.

„Cred că anchetatorii s-au bazat prea mult pe fuga lui de acolo. Toate pistecele pleacă, geografic vorbind, de la locul lichidării

grupului, când, poate că Rogozanu nici nu se afla acolo”, gândi Ovidiu. Doar că o astfel de ipoteză ridică o grămadă de alte întrebări: Unde era? De ce nu se afla cu grupul? Știa, poate, ceva despre acțiunea securiștilor? Trădase grupul? Aflase ceva despre un informator al Securității și mersese să se răzbune? Dacă știa ceva, de ce nu salvase grupul? Era la o femeie în acea noapte?

Ovidiu reciti atent ultima întrebare. Intuiția îi spunea că, dacă dovedește, fără dubiu, că Rogozanu nu fusese la locul întâlnirii, aceasta nu se datora faptului că știuse despre acțiunea Securității, ci doar întâmplarea făcuse să nu fie acolo. Fie se dusese să vadă pe cineva apropiat, fie fusese la o întâlnire amoroasă.

Tânărul sublocotenent luă din nou dosarul. Familia partizanului fusese arestată. Nu se pomenea nimic despre vreo legătură romantică. Dar asta nu era un motiv. Probabil că o ținuse ascunsă, tocmai pentru a o scuti pe fată de belele. În 1957 partizanul avea 30 de ani. Acum avea 41. Fizionomia i se modificase. Va fi greu de prins.

Poate nu se întâlnise cu vreo fată. Poate se dusese pe ascuns la vreun sprijinitor și se întâlnise singur cu individul, tocmai pentru ca acela să nu îi cunoască pe ceilalți membri ai grupului, în cazul în care ar fi fost agățați de Securitate. Ovidiu își mai făcu două însemnări în carnet:

- de studiat lista complicilor grupului,
- de studiat de câte ori, din 1957 încoace, a fost semnalată prezența lui Rogozanu și pe unde. Cât de credibile erau declarațiile celor care pretindeau că-l văzuseră?

Pe ușă intră maiorul Cădea cu un braț de dosare. Ovidiu era singurul ofițer rămas în birou:

- Ce faci, puștiule? Ceva progrese cu Rogozanu ăla? Când mergem după el? Întrebă glumeț maiorul.

Bineînțeles că nu îi dădea vreo șansă tânărului sublocotenent. Echipe întregi de ofițeri lucrau de 11 ani la acest caz și nu reușiseră nici măcar să se apropie de el. E adevărat că multă vreme lucraseră la caz securiști din ăia, de pe vechi, cum le ziceau azi, adică dintre cei de pe vremea lui Drăghici, fostul ministru de interne. Aceștia nu aveau, de multe ori, nicio pregătire de investigatori, meritul lor principal fiind super-servilismul vizavi de regimul instalat. Anchetele lor erau un amalgam de palme, pumni și vaiete. Nu știai ce să iei azi de bun din declarațiile martorilor, având în vedere modul de desfășurare al anchetelor. Unii dintre martori muriseră, căzând pe scările alunecoase. Evident!

– Tovarășe maior, permiteți să raportez! Am făcut niște însemnări, am tras niște concluzii, am ceva în cap, dar am să vă rog să-mi permiteți să ies la raport când am să termin!

– Bine, sublocotenent, zise maiorul, care oricum nu avea timp de Rogozanu acum. Un singur partizan fugit nu constituie o amenințare majoră pentru statul socialist. În schimb, cuvântarea din 21 august a făcut ca în jurul țării să mișune dușmani, zeci de divizii sovietice, ungare și bulgare. La care se adaugă și agenții GRU¹/KGB din interior. Dosarul îți rămâne în studiu, pe fond. S-ar putea să am nevoie de tine în acțiuni curente, conchise maiorul.

– La ordinul dumneavoastră, tovarășe maior!

---

¹ GRU - Direcția Principală de Informații, agenția de informații militare externe a statului major al Forțelor Armate ale Federației Ruse (fostul Stat Major al Armatei Sovietice a Uniunii Sovietice)

